

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029), (număr unic 324/MM/2024)*

Participantul la avizare (expertizare)/consulta re publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat	<p><u>Aviz nr. 21/1-69-4926 din 02.05.2024</u></p> <p>Cancelaria de Stat a examinat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024) (în continuare - Plan) și conform atribuțiilor funcționale comunică următoarele.</p> <p><i>La proiectul Planului</i></p> <p>La Capitolul <i>Introduce</i>, se va specifica care este contribuția Planului la realizarea obiectivelor și indicatorilor de impact, stabiliți în documentele de politici publice aflate în curs de implementare, care abordează probleme similare sau conexe, modalitatea de soluționare a cărora vizează inclusiv Planul menționat supra (<i>Ex.:</i> Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.56/2023, Strategia securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.775/2022, Programul Național pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.972/2023, etc.).</p> <p>La cap. 7 <i>Obiective de mediu (generale)</i>, se remarcă o generalizare a obiectivelor generale ale Planului, fără a fi specificate expres denumirea acestora, similar celor descrise în Programul de măsuri al Planului (anexa nr. 1). În contextul dat, pentru a menține o structură coerentă și uniformă a întregului document, se va realiza o standardizare a acestora prin reformularea și prezentarea distinctă a <i>obiectivelor generale</i>, astfel, încât se vor concentra asupra prioritizării eforturilor în domeniul</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Au fost operate modificări</p> <p>Se acceptă</p>

	<p>managementului apelor, reducerii poluării resurselor de apă, îmbunătățirii și menținerii stării ecologice a resurselor de apă, precum și gestionarea corectă a acestora în condiții de secetă și inundații în cadrul districtului.</p> <p>În același timp, în baza obiectivelor generale, se vor reformula <i>obiectivele specifice (stipulate în anexa nr.1)</i>, astfel încât, să corespundă principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, realizabil, fixat în timp). În plus, fiecare obiectiv specific va fi structurat într-un mod care să permită realizarea sa prin intermediul mai multor acțiuni și va fi corelat cu un singur obiectiv general.</p> <p>Reieșind din faptul că Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea 315/2022 (în continuare - SND „Moldova Europeană 2030”), constituie documentul strategic de referință pentru toate politicile publice, indiferent de tipologia acestora, proiectul Planului urmează să evidențieze expres obiectivele SND „Moldova Europeană 2030” relevante (<i>Ex.: obiectivul general 10. Asigurarea unui mediu ambiant sănătos și sigur</i>), în primul rând, să asigure corelarea cu indicatorii de impact stabiliți în documentele respective și să specifice contribuția Planului la realizarea țintelor și indicatorilor de impact stabiliți în SND „Moldova Europeană 2030” (Ex.: Ponderea apelor normativ epurate în volumul total al apelor uzate, evacuate în corpurile de apă; Clasa de calitate a apelor de suprafață din bazinul râului Nistru (I – foarte bună, II – bună, III – poluată moderat, IV – poluată, V – foarte poluată); Clasa de calitate a apelor de suprafață din subbazinele hidrografice (I – foarte bună, II – bună, III – poluată moderat, IV – poluată, V – foarte poluată; etc.)).</p> <p>La <i>cap. 10 Impact</i>, se va indica și descrie expres indicatorii de impact (în baza obiectivelor generale) și a indicatorilor de rezultat (în baza obiectivelor specifice). Se recomandă prezentarea acestora (conform tabelului) cu indicarea obligatorie a valorilor de referință (actuale/curente) și țintelor (planificate). Indicatorii vor fi dezagregați pe grupuri țintă.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Au fost operate modificări și ajustări la necesitate.</p> <p>Se acceptă parțial Au fost operate unele modificări. Totodată indicatori de impact/produs sunt similari obiectivelor specifice și generale stabilite, iar precum este prezentat în textul planului de gestionare, scopul primordial este îmbunătățirea calității resursei de apă în cadrul</p>
--	---	--

	<p>La <i>Capitolul 11. Costuri</i>, pentru a asigura o claritate exhaustivă a distribuirii costurilor pentru anii 2024-2029, se propune completarea capitolului „Costuri” prin aplicarea unei structuri tabelare.</p>	<p>districtului, precum și diminuarea impactului factorilor externi. De asemenea, reieșind din faptul că multe măsuri prevăd implementarea unor proiecte de infrastructură, organizarea unor instruirii, aprobarea cadrului normativ aferent, întocmire de rapoarte, continuarea consolidării cooperării transfrontaliere, etc. este greu de cuantificat aceste date, respectiv nu pot fi stabilite valori de referință.</p> <p>Totodată, progresul privind implementarea Planului de gestionare se prezintă anual Cancelariei de Stat, iar la finalul perioadei de implementare este elaborat raportul final de implementare, care va include informația actuală și relevantă privind performanțele atinse.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>A fost elaborat tabelul fiind inclusă informația disponibil cu referire la costuri (atît din bugetul de stat cît și din finanțare externă).</p> <p>Totodată, reieșind din faptul că unele din măsurile incluse în Planul de gestionare vor fi realizate de către instituțiile</p>
--	---	---

	<p>Cu referire la tabelele prezentate în proiect, acestea necesită a fi expuse în ordine numerologică, fără a se repeta numărul de ordine a tabelelor (Ex.: Cap.9, Tabelul nr. 41. „Presiuni → Obiective → Măsuri” și Tabelul nr. 41. „Starea stațiilor de epurare în unele localități”). Totodată, pentru fiecare tabel, se va indica titlul și numerotarea corespunzătoare, cu scopul de a asigura o identificare clară și organizată a acestora (Ex.: tabelele de la <i>Cap.12. Riscuri de implementare</i>).</p> <p>La Programul de măsuri În Programul de măsuri, se va indica un rând nou, care va reflecta costul total estimat al Planului. Denumirea coloanei „Cost estimativ, lei” se va substitui cu sintagma „Costuri de implementare (mii lei)”.</p> <p>La Nota informativă Se recomandă actualizarea Notei informative conform ultimei versiuni a proiectului Planului. De asemenea, va fi revizuită mențiunea referitoare la Planul National de dezvoltare 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2023, întrucât acesta a fost</p>	<p>subordonate Ministerului Mediului, iar costurile de implementare sunt parte componentă a bugetului și activităților curente ale instituțiilor responsabile, aceste acțiuni vor beneficia de finanțare în limita bugetelor disponibile ale instituțiilor responsabile și a partenerilor implicați în limita bugetului alocat anual prin CBTM. Astfel, includerea unor sume exacte la moment este imposibilă, ori acestea vor varia de la un an la altul.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	--

	<p>actualizat prin Hotărârea Guvernului nr.1031/2023 cu privire la aprobarea Planului național de dezvoltare pentru anii 2024-2026.</p> <p>De asemenea, este imperativă substituirea textului „realizarea Țintei 6 a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă privind asigurarea disponibilității și managementul durabil al resurselor de apă pentru toți” cu următorul text: „realizarea ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți”.</p> <p>Se evidențiază că, costurile estimative reflectate în partea descriptivă a Planului (356137,135 mii lei), diferă de cele menționate în Nota informativă (356137135 lei). În acest sens, se propune uniformizarea unității de măsură a costurilor estimative și ajustarea acestora.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
Ministerul Afacerilor Interne	<p><u>Aviz nr. 41/1991 din 03.05.2024</u></p> <p>Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrograf Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție	<p><u>Aviz nr. 06/2/7143 din 25.04.2024</u></p> <p>Prin prezenta, cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024), comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit prevederii statuate la art. 19 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011 „Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic prevede măsuri de implementare a documentelor de politici și planificare în domeniul resurselor de apă [...]”.</p> <p>Complementar, precizăm că conform Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, planul reprezintă un document de planificare stabilit la pct. 15 din Regulamentul prenotat, parte integrantă a unui document de politici.</p>	<p>Explicație</p> <p>Menționăm că prezentul proiect de hotărâre de Guvern a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 19 din Legea apelor nr. 272/2011, alin. (1) al căruia stabilește că <i>districtul bazinului hidrografic se gestionează în baza unui plan elaborat de Ministerul Mediului, în consultare cu comitetul districtului bazinului hidrografic, aprobat de Guvern.</i></p>

În acest context, subliniem că potrivit prevederilor art. 28 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017, coroborat cu prevederile art. 24 și art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul prenotat este exceptat de la realizarea expertizei anticorupție.

De asemenea, informăm că conform *art. 19 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011, Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic (PGBH) prevede măsuri de implementare a documentelor de politici naționale în domeniul resurselor de apă. Prin urmare, calificarea PGBH ramîne la latitudinea Ministerului Mediului, reieșind din tipul de intervențiilor de politici planificate în document.”*

În acest context, menționăm că proiectul hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029), nu reprezintă un document de politici publice în temeiul prevederilor *Hotărîrii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice*, dar este calificat ca un act normativ operațional elaborat cu scopul de a asigura gestionarea, protecția și folosința eficientă a

		<p>resurselor de apă și a ecosistemelor conexe districtului bazinului hidrografic, în vederea realizării obiectivelor de mediu referitoare la starea apelor de suprafață, a apelor subterane și a zonelor protejate din cadrul districtului.</p> <p>Suplimentar comunicăm că aspectele invocate mai sus au fost coordonate cu Cancelaria de Stat, iar proiectul de hotărâre de Guvern a fost lansat în avizare ca un document operațional.</p>
Ministerul Justiției	<p><u>Aviz nr. 04/2-4335 din 08.05.2024</u></p> <p>Cu referire la solicitarea nr. 18-69-4177 din 15.04.2024, ce vizează examinarea proiectului de hotărâre <i>cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024)</i> informăm că, întrucât proiectul este voluminos și complex, în conformitate cu art. 38 alin. (2) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, termenul de efectuare a expertizei juridice a acestuia a fost prelungit cu 5 zile lucrătoare.</p>	Se acceptă.
Ministerul Justiției	<p><u>Aviz nr. 04/2-5012 din 30.05.2024</u></p> <p>Cu referire la proiectul de <i>hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024)</i>, comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei informative, proiectul are drept scop promovarea implementării principiilor de adaptare a consumului de apă la schimbările climatice, în special gestionarea corectă și durabilă a resursei de apă în condiții de secetă și inundații.</p> <p>În context, obiecții de ordin conceptual nu avem de formulat.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>La pag. 117, referitor la conținutul Tabelului nr. 41 „Starea stațiilor de epurare în unele localități”, sugerăm a exclude conținutul pozițiilor nr. 2 și nr. 9 deoarece nu reflectă informații relevante.</p> <p>Referitor la conținutul pct. 14 „Proceduri de raportare” în partea ce ține de termenul de realizare al acțiunilor, sugerăm să fie stabilit un termen trimestrial sau anual, pentru a face posibilă monitorizarea și evaluarea în timp a implementării acțiunilor și a rezultatelor, or, termene precum „2024-2026” au o marjă de incertitudine prea mare și nu oferă o viziune clară a momentului de implementare.</p> <p>Cu referire la proiectul Planului de acțiuni, semnalăm că acțiunile necesită să fie redactate cu claritate, incluzând măsuri concrete ce urmează a fi realizate pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice ale Programului.</p> <p>La rubrica „Costul estimativ, lei”, sugerăm a completa cu informația relevantă deoarece nu este indicată valoarea, motiv pentru care nu pot fi estimate resursele necesare pentru implementare și eficiența acțiunilor propuse.</p> <p>Se va exclude textul „Anexa 1” din colțul din dreapta al Programului de măsuri al Planului de gestionare a bazinului hidrografic Nistru pentru anii 2024 – 2029, ciclul II, deoarece are caracter excedent, or, Programul de măsuri este parte componentă a Planului de gestionare, acesta se elaborează pentru fiecare district al bazinului hidrografic și trebuie să includă toate măsurile elaborate de comitetul districtului bazinului hidrografic pentru realizarea obiectivelor de gestionare.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări. Totodată, menționăm că unele din acțiunile incluse în Programul de măsuri sunt măsuri ce vor fi finanțate din contul bugetului de stat, în limita resurselor financiare planificate și aprobate prin intermediul CBTM 2025-2027. Astfel, sume anuale vor fi disponibile în baza bugetului anual alocat instituțiilor subordonate.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<p>Adițional, remarcăm necesitatea revizuirii instituțiilor responsabile de realizarea acțiunilor din plan în contextul în care entitățile care nu se află în subordinea Guvernului nu pot fi obligate de Guvern să execute anumite sarcini. Din acest considerent, acestea vor fi menținute în Plan, doar dacă nu vor fi direct responsabile de acțiunile din plan, ci în colaborare cu ele se vor atinge rezultatele scontate.</p> <p>Cu titlu de remarcă generală, proiectul se va revizui în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale, în special, se va atrage atenția la semnele de punctuație.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p>	<p><u>Aviz nr. 164 din 03.05.2024</u></p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-4177 din 15.04.2024, privind avizarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024) (în continuare – proiectul) și comunică următoarele.</p> <p>Recomandăm corelarea tuturor denumirilor utilizate în proiect, inclusiv ale corpurilor de apă, denumirilor geografice etc. - cu categoriile de active semantice din Catalogul (https://semantic.gov.md/) care asigură unificarea și uniformizarea definițiilor și clasificatoarelor, precum și descrierea univocă a structurilor de date.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Explicație Terminologia și definițiile utilizate în proiectul hotărârii de Guvern sunt în corespundere cu terminologie utilizată în cadrul normativ național și UE în domeniu (Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apelor, Legea apelor nr. 272/2011, Hotărârea Guvernului nr. 866/2013, etc.). În acest sens, reieșind din faptul că Planul de gestionare reprezintă un document tehnic care vine în implementarea actelor normative menționate mai sus, la elaborarea</p>

	<p>Sintagma „Organele APL” (tabelul nr. 33, pct. 6-8) urmează a fi substituită cu sintagma „Autoritățile APL” (terminologia Legii nr. 436/2006).</p> <p>Propunem includerea în textul proiectului și în Programul de măsuri ce se aprobă - a prevederilor privind marcarea și fixarea în teren a zonelor de protecție a corpurilor de apă de însemnătate națională, inclusiv cu panouri de informare, de către Agenția „Apele Moldovei”, în conlucrare cu autoritățile administrației publice locale, din sursele de finanțare prevăzute în proiect.</p> <p>Corespunzător, în pct. 6.1. din proiect, textul <i>„Zonele protejate se identifică și se desemnează de autoritățile administrației publice locale, în baza documentației de urbanism și a avizelor Agenției de Mediu, Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP)”</i>, de asemenea, urmează a fi reformulat, în sensul că APL aprobă documentația de urbanism în care sunt prevăzute inclusiv zonele de protecție ale corpurilor de apă, conform avizelor instituțiilor specializate.</p> <p>Solicităm luarea în considerație, la promovarea proiectului, a propunerilor menționate.</p>	<p>proiectului de hotărîre de Guvern s-a ținut cont anume de prevederile acestor acte normative și a terminologiei specifice.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p><u>Aviz nr. 04-2570 din 15.05.2024</u></p> <p>Urmare examinării demersului cu referire la avizarea <i>proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024)</i>, în limita competențelor funcționale, prezentăm următoarele recomandări și propuneri.</p> <p><i>La proiectul hotărârii de Guvern</i> La pct. 4 și la cap. 14. Proceduri de raportare se va substitui sintagma „Agenția „Apele Moldovei”” cu sintagma „Ministerul Mediului”, deoarece conform</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. <i>Explicație</i></p>

prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Agenția „Apele Moldovei” este autoritatea administrativă din subordinea ministerului și nu a Guvernului Republicii Moldova.

Conform Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”, una din funcțiile de bază ale acesteia constă în participarea la elaborarea și implementarea planurilor de management al resurselor de apă conform principiului de bazin hidrografic. Totodată, Agenția asigură secretariatul Comitetului districtului bazinului hidrografic Nistru, asigurând cooperarea cu toate instituțiile implicate în proces, precum și raportarea pe progresele îndeplinite. În acest sens, autoritatea responsabilă de asigurarea procesului de raportare.

La proiectul Planului:

1) la **cap. 1. Introducere**, subpct. III. *Expunerea succintă a măsurilor care au fost îndeplinite/neîndeplinite/măsurile suplimentare neincluse în ciclul I al Planului/măsurile tranzitorii* se vor indica cauzele de neîndeplinire a fiecărei măsuri nerealizate sau parțial realizate din Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 814/2017.

Cauzele de *nerealizare/realizare parțială* a măsurilor se vor expune astfel:

- a) Acțiunea inclusă în Planul de gestionare precedent;
- b) Calificativul atribuit nivelului de realizare a acțiunii (*Nerealizat/Parțial realizat*);
- c) Descrierea cauzei nerealizării/realizării parțiale a acțiunii.

Nu se acceptă.

Explicație

Analiza gradului de implementare a fiecărei măsuri din Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul I, a fost efectuată și inclusă în *Raportul privind implementarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru,*

	<p>2) Se va determina și indica sensul sintagmelor „<i>utilizatori ai apei</i>”, „<i>utilizatori primari ai apei</i>”, „<i>utilizatori mari de apă</i>”, „<i>beneficiarilor de apă</i>”, întrucât acestea pot avea conotații diverse în contexte diferite.</p> <p>3) Se vor uniformiza, pe tot parcursul textului, cifrele privind numărul de locuitori, evitându-se formularea „<i>Populația din cadrul districtului bazinului hidrografic Nistru este de cca. 2 635 mii locuitori, dintre care în mediul urban locuiesc 1,4 mil. loc. (53%)</i>”.</p>	<p><i>ciclul I, anii 2017-2022</i>, care a fost prezentat în adresa Cancelariei de Stat, la finalizarea perioadei de implementare.</p> <p>Totodată, măsurile considerate nerealizate sau realizate parțial, dar care încă sunt actuale au fost incluse în proiectul actual de hotărîre de Guvern.</p> <p>De asemenea, la elaborarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic se ține cont de prevederile art. 19 din Legea apelor nr. 272/2011 și a pct. 7 din Hotărîrea Guvernului nr. 866/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de elaborare și de revizuire a Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă parțial Au fost operate modificări</p>
--	---	---

4) Preponderent, la **subcap. 8.3. Starea și utilizarea sistemelor publice de aprovizionare cu apă și sanitație**, autorul operează cu noțiunile „*numărul sau % de unități de sisteme publice de aprovizionare cu apă și canalizare*” fără specificarea acestor „*unități*”, astfel sistemele publice de aprovizionare cu apă și canalizare/sanitație pot fi indicate în - **kilometri** de rețele de apeduct/canalizare, **număr** de rezervoare de apă, **număr** de stații de tratare a apei etc.

De exemplu, autorul menționează în textul proiectului: „*În mediul rural sunt înregistrate 821 sisteme publice de aprovizionare cu apă sau 96% din numărul total, inclusiv 456 unități (56%) – în raioanele riverane fluviului Nistru, 344 unități (42%) – în raioanele extrariverane și 21 unități (2,6%) – în municipiile Chișinău și Bălți*”.

La proiectul Programului de măsuri al Planului de gestionare a bazinului hidrografic Nistru pentru anii 2024 – 2029, ciclul II (Anexa 1):

1) la **acțiunea nr. 1.1.1** se va substitui termenul de realizare „2024-2029” cu termenul „2024-2027” conform datelor din documentele constitutive ale proiectului „*Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova*”, implementat în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare. Rubrica „Instituții partenere” se va completa cu textul „*Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală; Agenția de Dezvoltare Nord*”, iar textul acțiunii se va expune în următoarea redacție „*Construcția stației de epurare a apelor uzate din mun. Soroca și a infrastructurii de canalizare*”;

2) **acțiunile nr. 1.1.2 și 1.1.3** se vor exclude întrucât se regăsesc în documentele de politici publice implementate de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) (Documentul Unic de Program, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 și Programul Național de dezvoltare locală „*Satul European*” pentru anii 2024 – 2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 216/2024) iar necesitatea menținerii acestora și în Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) urmează a fi argumentată rezonabil pentru a evita raportarea repetată a nivelului de realizare a aceluiași acțiuni prevăzute în documentele de politici publice menționate supra;

Se acceptă.

Au fost operate modificări.

Se acceptă.

Explicație

Reieșind din faptul că aprovizionarea cu apă, canalizare și epurare reprezintă o activitate prioritară, inclusiv pentru asigurarea unui management durabil al resurselor de apă, diminuarea și prevenirea poluării resurselor de apă.

De asemenea menționăm că poluarea resurselor de apă este

	<p>3) acțiunea nr. 1.1.4 se va reformula într-o manieră SMART. Din rubrica „Instituția responsabilă” se va exclude textul „<i>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</i>” și se va include în rubrica „Instituții partenere”; se va indica costul estimativ;</p> <p>4) acțiunea nr. 1.1.7 se va exclude, deoarece până la etapa actuală nu este efectuată nici o analiză (studiu) privind localitățile în care construcția sistemelor centralizate de canalizare nu este fezabilă;</p>	<p>o problemă gravă în Republica Moldova, în special din cauza <u>lipsei Stațiilor de epurare a apelor uzate</u>, în acest context, reieșind din domeniile de competență, inclusiv ale Ministerul Mediului, apare necesitatea de accentuare a importanței acestor acțiuni, inclusiv pentru protecția și utilizarea durabilă a resurselor de apă.</p> <p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clară obiecția dată, or la moment, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este în proces de promovare a proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate (număr unic 229/MIDR/2024), care prevede că în zonele unde nu</p>
--	---	---

	<p>5) la acțiunea nr. 1.1.9 se va exclude de la rubrica „Instituția responsabilă” textul <i>„Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”</i> și de la rubrica „Instituții partenere” textul <i>„Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală”</i>, deoarece în Documentul Unic de Program, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 nu se regăsesc proiecte de reabilitare a stațiilor de epurare în orașele menționate. Totodată, de la rubrica „Costul estimativ, lei” se va exclude textul <i>„Bugetul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”</i>.</p>	<p>este posibilă construcția/extinderea rețelelor publice de canalizare, se va recurge la construcția sistemelor individuale. În acest sens, la moment cu suportul Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, susținut de Banca Mondială (în parteneriat cu MIDR), sunt în proces de identificare și inițiere a lucrărilor de construcție a sistemelor individuale de sanitație.</p> <p>Explicație Reieșind din importanța construcției/reabilitării stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile menționate, precum și din faptul că Planul de gestionare are o perioadă de implementare de 6 ani, cu scopul de a fi identificate resurse financiare (de către ambele instituții responsabile), precum și de a planifica în agenda de activitate pe următorii 6 ani această activitate, or, la moment activitatea „Apă curată și sanitație” este o activitate</p>
--	--	--

	<p>Subsecvent, menționăm că astfel de proiecte pot fi eligibile pentru finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală și incluse în Documentul Unic de Program, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2022, în cazul anunțării apelurilor de proiecte specifice și participării autorităților publice locale vizate la concursurile lansate de MIDR.</p>	<p>prioritară pe agenda de activitate a Guvernului, fiind una din cele 20 de Acțiuni Guvernamentale din Planul „Construim Moldova Europeană”.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p><u>Aviz nr. 03-1465 din 10.05.2024</u></p> <p>Cu referire la proiectul de hotărâre <i>cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024)</i>, în limita competenței funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>La punctul 2 „Analiza situației” compartimentul „Impactul schimbărilor climatice asupra resurselor de apă”, Tabelul 10, în vederea asigurării veridicității analizei comparative efectuate, considerăm necesar revizuirea perioadelor la care se face referință, or în text se menționează perioada 1991-2020, iar în tabel 1991-2022. De asemenea, urmează a fi corelate datele statistice din text cu cele din tabel.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificări. Totodată, menționăm despre faptul că datele din tabel reprezintă datele privind scurgerile climatice, care au fost modelate în baza metodei regresiei multiple în funcție de relief și poziția geografică, iar datele din text, reprezintă informația cu referire la evaporația maximă posibilă, care au servit ca bază pentru obținerea datelor incluse în tabel.</p>

	<p>La punctul 3 „Surse de poluare” subpunctele 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 considerăm oportun indicarea perioadei de referință pentru care sunt valabile datele reflectate în analiză, dar și pentru ce perioadă sunt datele și rapoartele Biroului Național de Statistică, Agenției „Apele Moldovei” și Inspectoratului pentru Protecția Mediului.</p> <p>La subpunctele 3.2.1, 3.4.1, considerăm oportună actualizarea datelor BNS pentru anul 2022.</p> <p>Suplimentar, la acțiunea nr.1.1.4 „<i>Promovarea instalării stațiilor de preepurare/epurare la agenții economici</i>”, din Programul de măsuri, considerăm judicios revizuirea informației reflectate la rubrica „Costul de implementare”, deoarece realizarea acestei acțiuni ar implica și alte măsuri decât oferirea de granturi agenților economici prin intermediul ODA, precum și faptul că nu toate programele ODA acoperă domeniul de promovare a instalării stațiilor de preepurare/epurare la agenții economici.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p><u>Aviz nr. 07/5-03/ din 10.05.2024</u></p> <p>La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-4177 din 15.04.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre <i>cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024)</i>, autor – Ministerul Mediului, și în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p><u>Aviz nr. 16/1-05/1467 din 10.05.2024</u></p> <p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024), și în limita competenței funcționale reiterează susținerea de principiu a acestuia cu următoarele propuneri.</p> <p>Aferent rigorilor de tehnica legislativă, se vor reține următoarele: Soluția normativă de la pct. 3 și 4 din proiect, sugerăm a se revizui și reformula, în corespundere cu scopul enunțat în temeiul pentru aprobare a acestuia, acesta fiind art. 19 al Legii apelor nr. 272/2011, astfel examinând proiectul respectiv prin prisma Legii nr. 272/2011, se constată divergențe or, în conformitate cu aceasta Instituția Administrația Națională „Apele Moldovei” fiind responsabilă de coordonarea și monitorizarea creării și funcționării comitetelor districtelor bazinelor hidrografice. În</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

	<p>context, sugerăm a se revizui și substitui cuvintele „Agenția „Apele Moldovei” cu cuvintele „Instituția Administrația Națională „Apele Moldovei””.</p> <p>Suplimentar, în Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029), punctul 3.3.6 „Sisteme de canale de irigare” se propune substituirea cu cuvintele „Sisteme de irigare și/sau desecare”, propunerea dată intervine întru asigurarea utilizării unei terminologii constante și uniforme în actele normative, ținând cont de Legea nr. 171/2011 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apa pentru irigații.</p> <p>Totodată, în Programul de măsuri al Planului de gestionare a bazinului hidrografic Nistru pentru anii 2024 - 2029, la acțiunea 1.1.8 „Asigurarea recuperării și utilizării ca fertilizant în agricultură a nămolurilor de la stațiile de epurare ce corespund calităților stabilite în cerințele legale” este de menționat că, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1157/2008 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole” expres subminează cerințele față de utilizatorii de terenuri agricole în sensul prevenirii proceselor de degradare a solului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Explicație Reieșind din statutul actual de țară candidat pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, precum și din angajamentele asumate, suntem obligați să transpunem și să implementăm Directiva 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane reziduale, care prevede inclusiv aspectele ce țin de utilizarea nămolului provenit de la stațiile de epurare. Totodată, conform prevederilor pct. 41³ din Hotărârea Guvernului nr. 950/2013, reglementează expres că „după efectuarea studiilor specializate, nămolul produs la stațiile de epurare a apelor uzate se utilizează în calitate de îngrășămintă organice, se depozitează pe sol... Nămolurile provenite din stațiile de epurare care</p>
--	---	---

parcurg procesul tehnologic de igienizare pot fi utilizate/folosite pe solurile arabile în calitate de îngrășământ organic la cultivarea culturilor agricole, iar nămolurile care nu parcurg procesul de igienizare pot fi utilizate pe solurile arabile în calitate de îngrășământ organic numai la cultivarea plantelor multianuale și a culturilor tehnice, precum și la fertilizarea solurilor, cu încorporarea acestora în sol înainte de a ara câmpurile.”

În acest sens, prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 39 din 30.03.2022 a fost aprobat *Ghidul privind gestionarea nămolurilor de la stațiile de epurare a apelor uzate*, care include și prevederi privind utilizarea nămolului în agricultură. Astfel, menționăm că Ghidul enunțat a fost avizat inclusiv cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin prisma competențelor pe care le deține.

Astfel, considerăm relevantă acțiunea dată, prin prisma angajamentelor asumate de ambele ministere, precum și

	<p>Consecvent, acțiunile 1.2.3 „Elaborarea Programului de acțiuni privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole” și 1.2.4 „Promovarea planificării managementului nutrienților în practicile agricole în vederea utilizării eficiente a îngrășămintelor”, coloana nr. 4 „Instituții responsabile” textul „Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare” se exclude, MAIA poate fi inclusă în coloana nr. 5 „instituții partenere”, menționăm ca, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nu a planificat resurse financiare pentru acțiunile date în Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM 2025-2027).</p> <p>De asemenea, acțiunea 2.3.9 „Aplicarea măsurilor de control a eroziunii solului, conservarea solului și reținerea naturală a apei” solicităm excluderea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare din coloana „Instituții responsabile”, menționăm că, MAIA elaborează politici în domeniul îmbunătățirilor funciare și nu are funcții de control, și nici instituțiile din subordinea Ministerului nu dispun de astfel de funcții. Suplimentar, menționăm ca, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare stimulează proiectele de îmbunătățiri funciare conform acțiunilor stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 82/2024 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025. Condițiile pentru acordarea a subvențiilor pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare sunt stabilite în Regulamentul privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare întru implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 895/2020. Totodată controlul de stat în domeniul solului și subsolului în conformitate prevederile pct. 10, subpct. 5) a Hotărârii Guvernului nr. 584/2018 este exercitat de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.</p>	<p>în contextul statutului de țară candidat.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Acțiunea dată a fost reformulată.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Sănătății</p>	<p><u>Aviz nr. 09/1908 din 10.05.2024</u> Ministerul Sănătății, a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr</p>	<p>Se acceptă.</p>

	unic 324/MM/2024), autor – Ministerul Mediului și conform competențelor funcționale comunică lipsa de propuneri și obiecții asupra proiectului prenotat.	
Ministerul Energiei	<p><u>Aviz nr. 10-1285 din 08.05.2024</u></p> <p>Prin prezenta, referitor la avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024), autor – Ministerul Mediului, Ministerul Energiei comunică despre următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>Gestionarea bazinului hidrografic al râului Nistru în context transfrontalier are loc în conformitate cu Tratatul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul Miniștrilor Ucrainei privind cooperarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a Bazinului hidrografic Nistru.</p> <p>Considerând faptul că, urmare a ultimei reuniuni a Comisiei pentru utilizarea durabilă și protecția bazinului râului Nistru din perioada 21-24 noiembrie 2023, precum și ședința Grupului de lucru privind gestionarea bazinului hidrografic al râului Nistru au fost formulate propuneri privind coordonarea bilaterală a pregătirii Planurilor de management al bazinelor hidrografice, se propune completarea Programului de măsuri al Planului de gestionare a bazinului hidrografic Nistru cu o acțiune ce se referă la monitorizarea Planurilor de management al bazinelor hidrografice și a Regulamentului de colaborare privind monitorizarea și schimbul de informații pentru bazinul râului Nistru, în context transfrontalier.</p> <p>Totodată, având în vedere că modificarea regimului hidrologic și a regimului de temperatură în aval de Complexul Hidroenergetic Nistrean este condiționată de regimul de funcționare a acestui complex, se propune completarea Programului de</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. <i>Explicație</i> Sarcina dată se regăsește în Planurile anuale ale Grupurilor de lucru tematice din Cadrul Comisiei Nistrene. Activitatea Grupurilor de lucru se regăsește în Programul de măsuri la pct. 3.2.2. Totodată informăm că la moment R. Moldova și Ucraina sunt în proces de consultare (evaluare strategică în context transfrontalier a Planurilor de gestionare pentru districtul bazinului hidrografic Nistru).</p> <p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări.</p>

	<p>măsurile al Planului de gestionare a bazinului hidrografic Nistru cu o acțiune ce se referă la monitorizarea permanentă a ecosistemului fluviului Nistru ca rezultat al funcționării Complexului Hidroenergetic Nistean, acțiune similară din Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 814/2017.</p> <p>De remarcat că, dezvoltarea Complexului Hidroenergetic Nistean s-a realizat aproape unilateral, fără a fi luate în considerație acțiunile din Declarația Parlamentului Republicii Moldova cu privire la impactul curent și viitor al construcțiilor hidroenergetice de pe fluviul Nistru și neadmiterea unei catastrofe ecologice iminente, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 15 din 21 februarie 2021, astfel că la 17 august 2021 a fost pusă în funcție cea de-a patra turbină cu puterea de 324 MW în regim de generare, cu mult peste necesitățile regionale, fapt care conduce la imperativitatea includerii în Plan a acțiunilor orientate întru menținerea unui regim hidrologic în aval de Complexul Hidroenergetic Nistean cu respectarea normativelor de mediu.</p>	<p>Totodată, informăm că activitatea propusă se regăsește inclusiv la pct. 3.2.3 din Programul de măsuri.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Academia de Științe a Moldovei</p>	<p><u>Aviz nr. 252-14/7 din 08.05.2024</u></p> <p>Academia de Științe a Moldovei a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029) (număr unic 324/MM/2024) și în urma consultărilor cu specialiștii din domeniu de la Institutul de Zoologie al USM, care sunt și membri ai Secției Științe ale Vieții, AȘM, Vă informăm că susținem opinia acestora, pe care o atașăm în Anexă.</p> <p>La solicitarea nr. 18-69-4177 din 15.04.2024 a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova către SȘM privind avizarea/expertizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2024-2029), număr unic 324/MM/2024, autor – Ministerul Mediului, Institutul de Zoologie, USM propune următoarele modificări și completări:</p> <p>1. În compartimentul 3.3.7 Modificări hidromorfologice ale corpurilor de apă lacuri a înlocui textul</p> <p><i>„Lacul de acumulare Cuciurgan a fost construit pe râul Cuciurgan pe baza unui lac natural (suprafața căruia a fost de 17,6 km²) fiind dat în exploatare în 1980. Sursa de alimentare a lacului de acumulare este brațul Turunciuc cu o pondere de 90-98% (prin pompare) și râul Cuciurgan 2-10%. Lacul de acumulare este împărțit</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări.</p>

între Republica Moldova și Ucraina. În limitele țării, gestionarea lacului de acumulare are loc de către partea stîngă a Nistrului. Destinația principală este asigurarea producției de energie termică, irigare, piscicultură, recreere. Pe malul lacului de acumulare, la hotar cu Ucraina, este amplasată centrala termoelectrică de la Cuciurgan, fiind cea mai mare centrală de acest tip din Republica Moldova. Complexul termic a fost dat în exploatare în 1964. Capacitatea instalată a centralei este de 2520 MW, fiind alimentată cu gaze naturale, păcură și cărbune. Activitatea termocentralei a determinat modificarea regimului termic al lacului, valorile medii ale temperaturii apei ajungînd la 19,6 °C în anii '80 și 14,8 °C în anii '90 ai secolului trecut. Lacul de acumulare a fost construit în 1967, iar volumul de apă la nivelul normal de retenție a fost atins în 1980. Conform datelor din 1980, lungimea lacului de acumulare Cuciurgan este de 18,5 km, adîncimea medie – 3,22 m, suprafața oglinzii apei – 27,3 km², volumul total 88 mil. m³. Datele actuale arată o reducere a unor caracteristici ale acestei acumulări: adîncimea medie s-a redus la 2,8 m, suprafața oglinzii apei - la circa 24 km² (în limitele țării – 12 km²), volumul de apă – la 70,8 mil. m³. Gradul colmatării este de 20,4%.”

cu textul:

„Lacul de acumulare Cuciurgan, avînd un rol de lac refrigerent al Centralei Termoelectrice Moldovenești (Moldavscăia GRES), a fost construit în 1964 în baza limanului Cuciurgan. Prin înălțarea unui baraj hidrotehnic cu o lungime de 4200m, limanul a fost separat de Nistrul inferior. Barajul hidrotehnic are un sistem tehnologic de inundare-debordare prin deversarea apei din lac și pomparea apei din râul Turunciuc, pentru reglarea nivelului apei și menținerea calității acesteia în lac. Sistemul funcționează în dependență de temperatura și salinitatea apei în lac și necesitățile termocentralei.

În jurul lacului au fost construite 9 valuri de protecție pentru prevenirea inundațiilor, lungimea lor fiind de 17 km. În anul 1967 nivelul apei în lac a atins cota necesară pentru funcționarea termocentralei, lacul avînd lungimea de 14-20 km, lățimea – de pînă la 3 km, adîncimea medie – 3,2 m, adîncimea maximă – 5 m, cu oglinda apei de 2730 ha. Sursa de alimentare a lacului de acumulare este brațul Turunciuc, cu o pondere de 90-98% (prin pompare), și râul Cuciurgan – 2-10%.

Termocentrala a atins volumul maxim de producere a energiei electrice în anul 1983 – 15,2 mlrd kWh/oră. Ulterior, datorită crizei economice, volumul de producere a descrescut mult. Actualmente, termocentrala produce 3-7 mlrd kWh/oră.

	<p>Datele actuale arată o reducere a unor caracteristici ale acestei acumulări: adâncimea medie s-a redus la 2,8 m, suprafața oglinzii apei – la circa 24 km² (în limitele Republicii Moldova – 12 km²), volumul de apă – la 70,8 mln. m³. Gradul colmatării este de 20,4 %.</p> <p>Destinația principală a lacului este asigurarea funcționării termocentralei de la Cuciurgan – cea mai mare centrală de acest tip din Republica Moldova. Lacul este utilizat și cu scop de piscicultură, recreere. Mineralizarea înaltă a apei (în medie 2,37 g/l pentru perioada 2017-2021) o face nepotrivită pentru irigare”.</p> <p>II. La compartimentul 3.4.4.2. Modificarea regimului termic al apei de adăugat textul „Ca urmare, din anul 1973 fluviul Nistru nu a înghețat nici măcar într-o singură iarnă pe tronsonul 20 km dintre Dnestrovsk și Naslavcea, chiar și la temperatura aerului de -26 °C. Temperatura apei în aval de stația Naslavcea la intrarea Nistrului pe teritoriul Republicii Moldova este sub +16 °C chiar și la temperatura aerului mai înaltă de +35 °C, cu excepția anului 2023, când a fost înregistrată o temperatură a apei de + 18,2 °C.</p> <p>Regimul termic al fluviului se reflectă, de asemenea, asupra regimului gazos, a consumului biochimic și chimic de oxigen, asupra reproducerii organismelor acvatice, inclusiv a peștilor”.</p> <p>III. Se propune completarea compartimentului 3.4.4. Impactul Complexului Hidroenergetic Nistrean cu 3.4.4.3 Modificarea proceselor de funcționare a ecosistemelor fluviului cu următorul conținut: „Evaluarea scurgerii solidelor este unul dintre criteriile fundamentale pentru evaluarea stării bazinului hidrografic și a râului în sine. Suspensiile sunt sorbenți-filtranți pentru ecosistemele acvatice. Ele determină echilibrul în sistemul mobil „apă-suspensii-miluri-hidrobionți” care și determină procesele de producție primară și destrucție a substanțelor organice, poluarea secundară a ecosistemelor și formarea sedimentelor subacvatice.</p> <p>Actualmente, în sistemele fl. Nistru se observă un dezechilibru al proceselor „adsorbție-sedimentare-desorbție” care, la rîndul său, determină procesele de autoepurare-poluare secundare în ecosistemele acvatice. Cu regret, nici într-un act normativ de evaluare a stării ecosistemelor nu sunt incluse aceste măsuri.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări.</p>
--	---	--

Capacitatea de adsorbție a apei din Nistru a substanțelor chimice străine este aproape de zero, ceea ce determină declinul accentuat al proceselor de autoepurare și rolul crescut al poluării secundare a râului.

Acești factori sunt, de asemenea, fundamentali în schimbarea hidrobiocenozelor râului, reducând capacitatea de tampon a ecosistemului și toleranța organismelor acvatice.

Se observă:

- Diminuarea proceselor de adsorbție și sedimentare;
- Înlocuirea depunerilor nisipoase ale Nistrului cu mluri sure sau sure-negre, caracteristice mai mult pentru apele stagnante și mlaștini;
- Înlocuirea speciilor reofile de plante superioare cu cele caracteristice pentru mlaștini și ape stagnante eutrofizate pe cursul Nistrului în aval de barajul de la Naslavcea;
- Mărirea suprafeței oglinzii apei acoperite de macrofite: dacă pînă la construcția complexului hidroenergetic nistrean aceasta constituia 0,7-1% din suprafața totală, în anii 1980 – 10-15 %, atunci actualmente ea este de cca 85 %.
- Schimbarea raportului dintre cationii și anionii principali, fără sporirea mineralizării totale.

Metamorfizarea tipului apelor fl. Nistru denotă faptul că debitul apei în sectorul medial și inferior al fluviului este format, în mare parte, din surse locale (afluenți și ape subterane).

Astăzi, cînd în aval de CHEN volumul apei are o tendință evidentă de diminuare, aceste procese pot determina apariția proceselor de deșertificare în bazinul hidrografic, în special în partea inferioară a fluviului Nistru.

Se recomandă evaluarea impactului complexelor hidroenergetice și a schimbărilor climatice asupra ecosistemelor acvatice curgătoare în baza mai multor seturi de indicatori:

- Hidrologici (debitul, viteza, temperatura apei în ecosisteme fluviale, cantitatea, componența și distribuția suspensiilor și aluviilor, schimbările hidromorfologice ale bazinului hidrografic, evaluarea cantitativă a formării volumului de apă în fluviu din precipitații atmosferice, inclusiv din topirea zăpezii în munți, și din apele subterane, pentru prevenirea desecării bazinului hidrografic, mai ales în aval de barajele CHE).

	<ul style="list-style-type: none"> - Hidrochimici (regimul gazos (O₂, CO₂, CCO_{Mn}, CCO_{Cr}, CBO), raportul între ionii principali și corelația lor cu parametrii hidrologici, procesele de migrație a substanțelor chimice în sistemul apă-suspensii-mîluri); - Hidrobiologici (indicatorii diversității, efectivul și productivitatea organismelor planctonice și bentonice (bacterii, alge, nevertebrate), starea ihtiofaunei, potențialul acestora de înmulțire, poluarea biologică); - Ecotoxicologici și de funcționare a ecosistemelor (nivelul de toleranță a hidrobionților, potențialul de tampon al ecosistemului, troficitatea și saprobitatea lui, nivelul de eutrofizare, intensitatea proceselor de autoepurare și poluare secundară, a proceselor producțional-destrucționale și înmulțire a organismelor acvatice, inclusiv a ihtiofaunei)”. 	
Institutul de Ecologie și Geografie	<p><u>Aviz nr. 67 din 20.05.2024</u> Institutul de Ecologie și Geografie avizează pozitiv și susține aprobarea și implementarea Planului de gestionare a districtului hidrografic Nistru, care este elaborat în conformitate cu Legea Apelor nr. 272/2011.</p> <p>Planul de gestionare este prevăzut pentru perioada 2024-2029 și presupune realizarea unui șir de obiective generale și specifice destinate îmbunătățirii stării resurselor de apă (de suprafață și subterane). Obiectivele setate în cadrul prezentului Program sunt aliniate la obiectivul general al Strategiei de mediu pentru anii 2024-2033 și la cerințele Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2030).</p> <p>Planul de Gestionare (ciclul II) este documentul principal în domeniul managementului resurselor de apă. Costul total al obiectivelor specifice planificate pentru realizare depășesc suma de 356 mil. lei, iar implementarea acestora ar permite îmbunătățirea calității resurselor de apă prin diminuarea poluării din surse punctiforme și difuze, dar și îmbunătățirea managementului și monitoringului resurselor de apă.</p> <p>Un lucru important este că pentru prima dată Planul de Gestionare integrează și aspecte privind gestionarea secetei. De asemenea în premieră sunt fixate obiectivele de mediu pentru zonele protejate, care au fost delimitate în conformitate cu Directiva Cadru privind Apa.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>Implementarea Programului de Gestionare va permite soluționarea parțială a problemelor de asigurare a volumelor suficiente, dar și calitative, de resurse de apă în cadrul Districtului.</p> <p>Totodată solicităm ca în cadrul Planului, la capitolul cu ape subterane să fie incluse și aspecte privind evaluarea impactului și riscurile atingerii obiectivelor de mediu.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

Ministru

Sergiu LAZARENCO